

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123200600
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8123200600.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX/XX, XXX XX D., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, zastúpenému: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., pobočka kancelárie a adresa pre doručovanie Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 34Csp/17/2023-94 zo dňa 06.04.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výrokoch II. a III. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 50 EUR do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie okrem iného uviedol, že žalobný návrh žalobkyne je, čo sa týka nároku, dôvodný. Žalobkyňa (prvoinštančný súd nesprávne uviedol „žalovaný“ - pozn. odvol. súdu) úspešným uplatnením nároku v pôvodnom konaní vedenom na tamjšom súde pod spisovou značkou 7Csp/19/2022, splnila zákonný predpoklad pre uplatnenie nároku na priznanie primeraného finančného zadostučinenia titulom § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“).

Konštatoval, že žalovanému (správne má byť „žalobkyňa“, pozn. odvol. súdu) priznal sumu finančného zadostučinenia vo výške 50,- eur. Súd takto priznanú sumu považoval v celom rozsahu za primeranú, a to za stavu, že cieľom inštitútu finančného zadostučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia recidívy porušovania spotrebiteľských práv. Priznaná suma primeraného finančného zadostučinenia vo vzťahu k žalobkyňi ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Priznanú sumu finančného zadostučinenia pritom považoval súd prvej inštancie aj za vyrovnanie ujmy žalobkyňi ako spotrebiteľovi, ktorá je akousi satisfakciou za stav, ktorý jej hrozil z dôvodu možnosti uplatnenia práva na plnenie, ktoré žalovanému nepatrilo. Zároveň priznaním primeraného finančného zadostučinenia došlo aj k naplneniu odradzujúcej funkcie žalovaného od porušovania práv

spotrebiteľov. Priznanú sumu považoval v celom rozsahu za dôvodnú a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie v takejto výške a v prevyšujúcej časti žalobný návrh žalobcu zamietol.

3. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“).

4. Proti tomuto rozsudku vo vzťahu k výroku II. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Uviedla, že v základnom konaní bola v celom rozsahu úspešná v štyroch veciach, ktoré žalobou spojila do jedného konania. Súd určil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a určil neprijateľnosť troch zmluvných podmienok. Podľa teórie práva, v zhode so súdnou praxou, pojem „vec“ má ekvivalenciu s pojmom „nárok“ a znamená takú samostatnosť vymáhateľného práva, ktorá môže fungovať v občianskom súdnom procese ako samostatný predmet. Podľa žalobkyne zo žiadnych ustanovení platného práva nevyplýva, že by sa spojením vecí žalobkyňou do jednej žaloby, stali spojené veci jednou vecou, a aj keby sa veci o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok z tej istej úverovej zmluvy považovali za jednu vec, tak vo vzťahu k primeranému finančnému zadosťučineniu (ďalej aj ako „PFZ“) predstavuje určenie neprijateľnosti každej zmluvnej podmienky, samostatné porušenia spotrebiteľského práva, čo je dané rozdielnym obsahom každej neprijateľnej zmluvnej podmienky. Z uvedeného vyplýva, že aj v konaní, v ktorom súd rozhoduje o PFZ vo vzťahu k viacerým porušeniam spotrebiteľského práva, musí byť z rozsudku zrejmé, v akej výške priznal PFZ vo vzťahu k jednému porušeniu spotrebiteľského práva a v akej výške vo vzťahu k ďalším zisteniam porušenia spotrebiteľského práva v základnom konaní, čo v súdnej veci znamená, že z rozsudku musí byť zrejmé, v akej výške súd priznal PFZ vo vzťahu k jej úspechu vo veci o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a v akej výške vo vzťahu k jej úspechu vo veci o určenie neprijateľnosti každej zmluvnej podmienky. Z napadnutého rozsudku sa nedá zistiť, v akej výške bolo priznané PFZ ku každému z týchto porušení spotrebiteľského práva. Z uvedených dôvodov namieta nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Podľa názoru žalobkyne výška priznaného PFZ v týchto vyššie uvedených veciach, v porovnaní s PFZ vo výške 50,- eur priznaným odvolaním napadnutým rozsudkom, je v zjavne neproporcionálnej výške. Z uvedených dôvodov žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok v odvolaní napadnutom výroku zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné v napadnutej časti zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

6. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

7. So zreteľom na obsah odvolania žalobkyne bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok II. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania. Keďže výrok, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené do sumy 50,- eur žalovaný odvolaním nenapadol, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

8. V prejednávanej veci je tak predmetom odvolacieho konania nárok žalobkyne čo do zvyšnej uplatnenej časti vo výške 1.450,- eur opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, upravujúce práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá.

9. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej výške 1.500,- eur titulom úspešného uplatnenia (bránenia) svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na

Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 7Csp/19/2022, v konaní o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

10. Z hľadiska odvolacích námietok nebolo sporné, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Tvrdenie žalobkyne o úspechu v základnom konaní bolo preukázané rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 7Csp/19/2022-84 zo dňa 25.05.2022 v spojení s opravným uznesením č.k. 7Csp/19/2022-99 zo dňa 29.06.2022, ktorým súd rozhodol o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého na základe Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 31.07.2013 a o neprijateľnosti troch zmluvných podmienok uvedených v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. - E. k Úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 31.07.2013. Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 12.07.2022.

11. Vzhľadom na odvolacie námietky žalobkyne bola sporná výška priznaného primeraného finančného zadosťučinenia.

12. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

13. Podľa odvolacieho súdu v súdnej veci došlo k naplneniu vyššie popísaného odvolacieho dôvodu. Žalobkyňa si podanou žalobou uplatnila primerané finančné zadosťučinenia, kvantifikované celkovo sumou 1.500,- eur, pozostávajúcej však zo štyroch samostatných nárokov, a to konkrétne sumy 300,- eur z titulu určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a sumy 1.200,- eur z titulu troch neprijateľných zmluvných podmienok. Zo žiadnej možnej interpretácie odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie však vôbec nevyplýva, aká celkovo súdom prvej inštancie priznaná výška/suma primeraného finančného zadosťučinenia (a contrario zamietnutá výška/suma) pripadá na ten-ktorý, zo strany žalobkyne žalobou uplatnený nárok. Súd prvej inštancie tak porušil právo strán na spravodlivý súdny proces, vrátane ich práva preukázať v konaní nimi tvrdené skutočnosti o preukázaní dôvodnosti ich nárokov.

14. „Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

15. Odvolací súd je toho názoru, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

16. Vzhľadom na porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne zo strany žalovaného, sa priznanie finančného zadosťučinenia javí odvolaciemu súdu ako dôvodné, nie však v sume 50,- eur, ktorú nepovažoval za dostatočne odradzujúcu pre žalovaného vo vzťahu k ďalšiemu porušovaniu predpisov spotrebiteľského práva. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu povahu pre dodávateľa a má poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi. Napriek tomu priznal za viacnásobné porušenie spotrebiteľského práva spočívajúce vo vyslovení bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru a vyslovení viacerých neprijateľných zmluvných podmienok, primerané finančné zadosťučinenie v neproporcionálne nízkej výške 50,- eur.

17. Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku II. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods.2 CSP).

18. V ďalšom konaní preto bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať výškou uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia nad priznanou sumou 50,- eur vo vyššie uvedených intenciách rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyjadreným v ust. § 220 ods. 2 CSP.

19. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie ako o trovách prvoinštančného, tak i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).